

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Кзп ОК 6/06
09.07.2007. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, Посебно одељење, у већу састављеном од судија: Милене Инић-Дрецун, председника већа, Горана Чавлине, Слободана Рашића, Миодрага Вићентијевића, Драгомира Милојевића, Сође Манојловић и Слободана Газиводе, чланова већа, са саветником суда Зораном Поповићем, записничарем, у кривичном предмету осуђеног **АА и др.**, због кривичног дела убиства из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. Кривичног закона Републике Србије и др., решавајући о захтевима бранилаца осуђених ДД, ГГ, ЕЕ и ЖЖ, за испитивање законитости правноснажних пресуда Окружног суда у Београду, Посебно одељење К.П.6/03 од 18.07.2005. године и Врховног суда Србије у Београду, Посебно одељење Кж-І-ок-2/06 од 26.05.2006. године, након седнице већа одржане дана 05., 06., 07., 08., 09. и 12.03.2007. године у присуству осуђених ДД, ГГ и бранилаца осуђених, адвоката АБ, АВ, АГ, АД и АЂ, донео је 09.07.2007. године, следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви бранилаца осуђених ДД, ГГ, ЕЕ и ЖЖ за испитивање законитости правноснажних пресуда Окружног суда у Београду, Посебно одељење К.П.6/03 од 18.07.2005. године и Врховног суда Србије у Београду, Посебно одељење Кж-І-ок-2/06 од 26.05.2006. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Београду, Посебно одељење К.П.6/03 од 18.07.2005. године, поред осталог, оглашени су кривим и осуђени:

- оптужени **АА**, због кривичног дела злочиначко удруживање из члана 227. став 1. КЗ РС, за које дело му је утврђена појединачна казна затвора у трајању од пет година, кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 2. тачка 4. КЗ РС у вези члана 19, а кажњиво по члану 26. КЗ СРЈ, за које дело му је утврђена појединачна казна затвора у трајању од 15 година и кривично дело убиства из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС, а кажњиво по члану 26. КЗ СРЈ, за које дело му је утврђена појединачна казна затвора у трајању од 40 година, те је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 40 година;

- оптужени **ББ**, због кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 2. тачка 4. КЗ РС у вези члана 19. КЗ СРЈ, за које дело му је утврђена појединачна казна затвора у трајању од 15 година и кривично дело убиства из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС, за које дело му је утврђена појединачна казна затвора у трајању од 40 година, те је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 40 година, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 28.03.2003. године, па надаље;

- оптужени **ЕЕ**, због кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 2. тачка 4. КЗ РС у вези члана 19. КЗ СРЈ, за које дело му је утврђена појединачна казна затвора у трајању од 13 година и за кривично дело убиства из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС, за које дело му је утврђена појединачна казна затвора у трајању од 15 година, те је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 15 година, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 12.04.2003. године, па надаље;

- оптужени **ЂЂ**, због кривичног дела убиства из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од 40 година, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 24.03.2003. године, па надаље;

- оптужени **ВВ**, због кривичног дела убиства из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од 40 година;
- оптужени **ГГ**, због кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 2. тачка 4. КЗ РС у вези члана 19. КЗ СРЈ, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од 15 година;
- оптужени **ДД**, због кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 2. тачка 4. КЗ РС помагањем у вези члана 19. и 24. КЗ СРЈ, за које дело му је утврђена појединачна казна затвора у трајању од 12 година и за кривично дело убиства из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС помагањем у вези члана 24. КЗ СРЈ, за које дело му је утврђена појединачна казна затвора у трајању од 15 година, те је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 15 година;
- оптужени **ЖЖ**, због кривичног дела непријављивања припремања кривичног дела из члана 202. став 2. у вези става 1. КЗ РС, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од четири године, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 28.03. до 13.06.2003. године.

Врховни суд Србије у Београду, Посебно одељење пресудом Кж-И-ок-2/06 од 26.05.2006. године уважио је жалбе Специјалног тужиоца, ОЈТ у Београду у односу на оптуженог ЕЕ, браниоца оптуженог ЋЋ, оптужених ВВ, ЖЖ и њихових бранилаца и по службеној дужности, преиначио првостепену пресуду у погледу правне оцене дела и одлуке о казни, тако што је:

- кривично-правне радње за које је оптужени АА оглашен кривим под II и II тачка 1 изреке првостепене пресуде, правно квалификовао као кривично дело тешко убиство у покушају и саизвршилаштву из члана 114. тачка 5. КЗ-а, у вези члана 30. и 33. КЗ-а, а кривично-правне радње под II и II тачка 2 изреке првостепене пресуде као кривично дело тешког убиства из члана 114. тачка 1. и 5. КЗ-а, у саизвршилаштву у вези члана 33. КЗ-а;
- кривично-правне радње за које су оптужени ББ, ЕЕ и ГГ оглашени кривим под II тачка 1 изреке првостепене пресуде, правно квалификовао као кривично дело тешко убиство у покушају из члана 114. тачка 5. КЗ-а у саизвршилаштву у вези члана 30. и 33. КЗ-а;
- кривично-правне радње за које су оптужени ББ, ЕЕ, ЋЋ и ВВ оглашени кривим под II тачка 2 изреке првостепене пресуде, правно квалификовао као кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 1. и 5. КЗ-а у саизвршилаштву у вези члана 33. КЗ-а;
- кривично-правне радње за које је оптужени ДД оглашен кривим под III и III тачка 1 изреке првостепене пресуде, правно квалификовао као кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 5. КЗ-а у покушају и помагањем у вези члана 30. и 35. КЗ-а, а кривично-правне радње описане под III и III тачка 2 изреке првостепене пресуде као кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 5. КЗ-а помагањем у вези члана 35. КЗ-а;
- кривично-правне радње за које је оптужени ЖЖ, оглашен кривим под IV изреке првостепене пресуде правно квалификовао као кривично дело непријављивања припремања кривичног дела из члана 331. став 2. у вези става 1. КЗ-а;

те оптуженима АА, ББ, ЕЕ и ДД за извршена кривична дела, утврдио појединачне казне и то:

- оптуженом АА,

- за кривично дело злочиначко удруживање из члана 227. став 1. КЗ РС, казну затвора у трајању од пет година;
- за кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 5. КЗ-а у покушају у вези члана 30. КЗ-а, казну затвора у трајању од 15 година;
- за кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 1. и 5. КЗ-а, казну затвора у трајању од 40 година,

- оптуженом ББ,

- за кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 5. КЗ-а у покушају у вези члана 30. КЗ-а, казну затвора у трајању од 15 година;
- за кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 1. и 5. КЗ-а, казну затвора у трајању од 40 година,

- оптуженом ЕЕ,

- за кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 5. КЗ-а у покушају у вези члана 30. КЗ-а, казну затвора у трајању од 13 година;
- за кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 1. и 5. КЗ-а, казну затвора у трајању од 30 година,

- оптуженом ДД,

- за кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 5. у покушају и помагањем у вези члана 30, 35. и 37. КЗ-а, казну затвора у трајању од 12 година;

- за кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 5. помагањем у вези члана 35. КЗ-а, казну затвора у трајању од 15 година;

Па је на основу члана 60. став 1. КЗ-а, у односу на опт. АА, ББ и ЕЕ и члана 48. став 2. тачка 2. КЗ СРЈ у односу на опт. ДД, оптужене осудио

оптуженог **ДД** на јединствену казну затвора у трајању од 40 година;

оптуженог **ББ** на јединствену казну затвора у трајању од 40 година у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 28.03.2003. године па надаље;

оптуженог **ЕЕ** на јединствену казну затвора у трајању од 30 година у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 12.04.2003. године па надаље;

оптуженог **ДД** на јединствену казну затвора у трајању од 15 година;

оптуженог **ЂЂ** на казну затвора у трајању од 30 година, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 24.03.2003. године па надаље;

оптуженог **ВВ** на казну затвора у трајању од 35 година;

оптуженог **ГГ** на казну затвора у трајању од 15 година;

оптуженог **ЖЖ** на казну затвора у трајању од две године у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 28.03. до 13.06.2003. године.

Истом пресудом жалба Специјалног тужиоца ОЈТ у Београду у односу на оптужене АА, ББ, ГГ, ДД и ЖЖ, жалбе оптужених ВВ, ЖЖ и њихових бранилаца, те браниоца оптуженог ЂЂ у непреиначеном делу и жалбе оптужених ББ, ГГ, ДД и њихових бранилаца, бранилаца оптужених АА и ЕЕ су одбијене као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против обе пресуде захтеве за испитивање законитости су благовремено изјвили:

-браниоци осуђеног ДД, адвокати АД и АГ, због повреде кривичног закона на штету осуђеног из члана 369. став 1. тачка 4. у вези члана 430. став 1. ЗКП, битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 10. ЗКП и члана 40. тачка 5. и 6. у вези члана 430. став 2. ЗКП и повреде права осуђеног на одбрану на главном претресу и у жалбеном поступку из члана 430. став 3. ЗКП, са предлогом да се захтев уважи;

-браниоци осуђеног ЕЕ, адвокати АБ, АЕ и АЖ, због повреде кривичног закона на штету осуђеног из члана 430. тачка 1. у вези члана 369. тачка 4. и 6. ЗКП и повреде одредаба кривичног поступка из члана 430. тачка 2. у вези члана 40. тачка 5. ЗКП, са предлогом да се обе пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење;

-бранилац осуђеног ГГ, адвокат АВ, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 10. ЗКП и повреде кривичног закона на штету осуђеног из члана 369. став 1. тачка 4. ЗКП, са предлогом да се обе пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење;

-бранилац осуђеног ЖЖ, адвокат АЂ, због повреде кривичног закона на штету осуђеног из члана 369. тачка 3., 4. и 6. ЗКП и повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 10. ЗКП, са предлогом да се правноснажна пресуда преиначи тако да се оптужба одбије због застарелости кривичног гоњења, или да се осуђени ослободи од оптужбе услед недостатка доказа, или да се обе пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

У поднеску под бројем Ктр-I-2471/06 од 07.08.2006. године, Републички јавни тужилац Србије је предложио да се захтеви одбију као неосновани.

Након што је поступљено у смислу члана 431. став 4. и 5. ЗКП, Врховни суд је одржао седницу већа у присуству осуђених ДД, ГГ и бранилаца осуђених, адвоката АБ, АВ, АГ, АД и АЂ, па је након разматрања списка предмета, побијане пресуде и навода у захтевима бранилаца осуђених, нашао да су захтеви неосновани.

У захтевима се неосновано побија правноснажна пресуда због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 10. ЗКП и с тим у вези наводи, да је правноснажна пресуда заснована на доказима на којима се не може заснивати и то на записницима о саслушању осуђених ЋЂ, ГГ, ЕЕ, ЖЖ и ДД, као и на извештају о криминалистичко-техничком прегледу лица места – стана СС.

Захтевима бранилаца осуђених се понављају жалбени наводи против пресуде првостепеног суда у којима оспоравају валидност наведених доказа, из записника о увиђају од стране истражног судије Вишег суда у Подгорици у вези догађаја везан за оштећеног ОО као и остала пратећа криминалистичко-техничка документација инсистирајући да се обе пресуде заснивају на тим доказима који нису прибављени у складу са законом, чиме је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из цитираног законског прописа.

Супротно наводима из захтева овај суд налази да су оба суда у пресудама изнели уверљиве разлоге због којих се закључује да се ради о валидним доказима, те да стога није учињена наведена битна повреда одредаба кривичног поступка.

Другостепени суд веома детаљно и са пуно аналитичности даје разлоге зашто сматра да су искази осуђених ДД, ЋЂ, ЕЕ и ГГ валидни и прибављени у складу са законом на странама 12 до 26 побијане пресуде. Разлоге другостепеног суда у свему прихвата и овај суд и на исте упућује. Дакле, непотребно је исте понављати, па с обзиром на то закључак је овог суда да се побијане пресуде не заснивају на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати. Супротно наводима у захтевима побијане пресуде се заснивају на доказима изведеним на главном претресу, па и одбранама наведених осуђених у преткривичном и истражном поступку. Нужно је рећи да је првостепени суд правилно поступио када је ценио све одбране осуђених које су давали у овом кривичном поступку, јасно се опредељујући које одбране прихвата, које оцењује као признање, дајући за то ваљане разлоге, а које Врховни суд као другостепени суд, решавајући о жалбама с правом прихватио. Иначе признање ових осуђених, које суд прихвата, а које се захтевима оспорава, није обично признање извршења кривичног дела и учествовања у истом. То је детаљан опис целог догађаја, а прецизност и свеобухватност у опису чињеница које су осуђени изнели упућују на закључак да исте може изнети само лице које је дело извршило или учествовало у извршењу истог, тако да се наводима из захтева, по оцени овог суда, не доводи у сумњу истинитост и законитост ових исказа, како то правилно налазе првостепени и другостепени суд.

У захтевима се неосновано наводи да је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка у смислу члана 430. став 2. ЗКП, тиме што је у решавању о жалбама изјављеним против првостепене пресуде учествовао у другом степену судија који се морао изузети у смислу члана 40. тачка 5. и 6. ЗКП и то судије које су учествовале у доношењу решења Врховног суда Србије у Београду – Посебно одељење Кж-П-ок-23/05 од 15.04.2005. године, којим је преиначено првостепено решење о издвајању записника о изјавама осуђеног ДД.

Ово из разлога јер у смислу члана 40. тачка 5. ЗКП, учествовање судија Врховног суда у доношењу наведеног решења не може се сматрати да су учествовали у доношењу одлуке нижег суда или да су у истом суду учествовали у доношењу одлуке која се побија жалбом. Наиме, доношење наведеног решења има процесно правни карактер, а не карактер мериторног одлучивања о главној ствари. У супротном све судије Врховног суда које су учествовале у доношењу процесно правних одлука (о издвајању списка, притвору итд.), морале би бити изузете. Стога су неосновани наводи у захтевима да су судије Врховног суда Србије Драгиша Ђорђевић, Зоран Савић и Никола Мићуновић морали бити изузети у поступку одлучивања о жалбама изјављеним против првостепене пресуде. Осим тога, решењем Врховног суда Србије у Београду VII Су.108/06 од 22.05.2006. године, одбијен је захтев бранилаца осуђеног ДД за изузеће наведених судија, јер не постоје околности које изазивају сумњу у њихову непристрасност.

Браниоци осуђеног ДД неосновано побијају правноснажну пресуду због повреде права осуђеног на одбрану на главном претресу тиме што је првостепени суд одбио предлоге одбране за извођење доказа који иду у корист осуђеног и што је ускратио право браниоцу осуђеног, адвокату АД да дâ завршну реч. Што се тиче одбијања предлога одбране осуђеног ДД да се изведу докази који иду у корист осуђеног, Врховни суд налази да тиме није повређено право на одбрану осуђеног на главном претресу. Наиме, из списка предмета и образложења првостепене и другостепене пресуде произилази да су првостепени и другостепени суд правилно поступили када су одбили наведене предлоге одбране осуђеног. С тим у вези у првостепеној и другостепеној пресуди су наведени јасни и уверљиви разлози који оправдавају такав поступак суда, имајући у виду остале изведене доказе, а на основу којих су, након свестране оцене свих изведених доказа појединачно и у односу на остале изведене доказе, утврђене одлучне чињенице. Према томе, судија да сама по себи чињеница да су одбијени предлози одбране осуђеног да се изведу одређени

тome, следи, да сама по себи чињеница да су одбијени предлози одбране осуђеног да се изведу одређени докази не представља повреду права на одбрану осуђеног на главном претресу, поготову ако се има у виду да је побијаним пресудама ваљано образложен такав поступак суда. Стога су неосновани наводи у захтеву да је одбијањем предлога одбране у жалбеном поступку учињена повреда одредаба кривичног поступка.

У односу на ускраћивање завршне речи адвокату АД, Врховни суд налази да је првостепени суд правилно поступио када је прекинуо излагање завршне речи наведеног браниоца и у вези тога, по оцени овог суда, наведени су ваљани разлози у првостепеној и другостепеној пресуду (страна 37 став два). Према томе, следи, да је првостепени суд правилно поступио на основу члана 347. став 2. ЗКП, јер је поуздано утврђено да се излагање браниоца осуђеног односило на сведочење, а не на завршну реч. Ово тим пре, јер је оптужени имао и друге браниоце који су изнели завршне речи, те су стога, неосновани наводи у захтеву да је повређено право на одбрану осуђеног и да је поступљено супротно одредби члана 17. ЗКП.

Захтевима се неосновано побија правноснажна пресуда, због повреде кривичног закона на штету осуђених.

Овај суд налази да је побијаном пресудом, по правилној примени кривичног закона преиначена првостепена пресуда у погледу правне оцене дела и одлуке о казнама по службеној дужности, одлучивши као у изреци те пресуде.

Наиме, према члану 4. став 1. КЗ СРЈ, на учиниоца кривичног дела примењује се закон који је важио у време извршења кривичног дела, а према ставу 2. истог члана, ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, примениће се закон који је блажи за учиниоца. После доношења првостепене пресуде ступио је на снагу Закон о изменама и допунама Кривичног закона Савезне Републике Југославије («Сл. лист СРЈ», бр. 61 од 09.11.2001. године) којим је у члану 1. прописано да се брише тачка 1. члана 34. КЗ СРЈ, којом је било одређено да се смртна казна може изрећи када је прописана законом републике, а чланом 3. је прописано да затвор не може бити краћи од тридесет дана ни дужи од петнаест година. Став 2. истог члана измењен је и тада гласио: «за најтежа кривична дела или најтеже облике тешких кривичних дела може се прописати казна затвора од четрдесет година. Ова казна може се прописати само уз казну затвора од петнаест година и не може се изрећи лицу које у време извршења кривичног дела није навршило 21 годину живота».

Законом о изменама и допунама Кривичног закона Републике Србије («Сл. гласник РС» бр. 10 од 01.03.2002. године), брисан је члан 2-а. КЗ РС, па се за она кривична дела за која је била прописана смртна казна сама уместо ове казне може изрећи казна затвора од четрдесет година, тако да члан 47. став 2. одређује да ће се учинилац казнити: «затвором најмање десет година или затвором од четрдесет година», што даље значи да је у Кривичном закону Републике Србије смртна казна била прописана и у периоду од 09.11.2001. године до 01.03.2002. године, када је наведеним изменама дефинитивно укинута и замењена казном затвора у трајању од четрдесет година.

Из изложеног даље следи да се након измена савезног и републичког кривичног законодавства учиниоцу више не може изрећи смртна казна и казна затвора у трајању од двадесет година, већ се на учиниоце има применити блажи закон, тако да се уместо смртне казне може изрећи казна затвора у трајању од четрдесет година, а уместо казне затвора од двадесет година казна затвора у трајању од петнаест година, како је то правилно учинио и првостепени суд.

Међутим, имајући у виду да је након доношења првостепене пресуде измењен кривични закон доношењем Кривичног законика – «Сл. гласник РС» бр. 85 од 06.10.2005. године и број 88 од 04.10.2005. године, а који се примењује од 01.01.2006. године, којим је за кривична дела у питању сада чланом 114. – тешко убиство предвиђена казна затвора у трајању од десет година или затвор од тридесет до четрдесет година, правилно је другостепени суд својом пресудом изменио у погледу правне оцене дела и одлуке о казни првостепену пресуду, јер је до очигледности јасно да је нови закон – Кривични законик блажи јер у односу на ранији предвиђа и могућност изрицања казне затвора у трајању од тридесет до четрдесет година.

Како је другостепени суд правилно применио кривични закон, то су неосновани наводи у захтеву браниоца осуђеног ЖЖ, да је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења у смислу члана 369. тачка 3. ЗКП. Наиме, из правноснажне пресуде произилази да осуђени није пријавио припремање

...и да се, на основу пресуде, примени казна затвора од 30 до 40 година. Стога су кривично-правне радње осуђеног ЖЖ правилно квалификоване као кривично дело из члана 331. став 2. у вези става 1. КЗ. Надаље, имајући у виду време извршења кривичног дела и доношења правноснажне пресуде, као и законом прописану казну за наведено кривично дело, по оцени овога суда, није наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења осуђеног.

Захтевима бранилаца осуђених ЕЕ и ЖЖ се неосновано побија правноснажна пресуда због повреде кривичног закона на штету осуђеног из члана 369. тачка 6. ЗКП и с тим у вези наводи да је осуђенима погрешно у изречене казне урачунато време проведено у притвору. Ово из разлога, јер одредбом члана 430. ЗКП, није прописана могућност подношења овог ванредног правног лека по наведеном основу. Осим тога, одредбом члана 190. ЗКП, прописана је могућност, поред осталог, да у случају да урачунавање притвора није правилно извршено, о томе може одлучити посебним решењем председник већа суда који је судио у првом степену.

Бранилац осуђеног ГГ, неосновано у смислу члана 368. став 1. тачка 6. ЗКП, оспорава надлежност Окружног суда у Београду, Посебно одељење, у односу на кривично дело извршено на штету ОО, јер се у смислу члана 430. ЗКП, захтев за испитивање законитости правноснажне пресуде, по том основу не може подносити.

Неосновано у захтеву бранилац осуђеног ГГ, наводи разлоге који се односе на одлуку о казни, која је изречена осуђеном. Наиме, одредбом члана 430. ЗКП, није прописана могућност подношења овог ванредног правног лека због одлуке о казни, осим у случају када је суд одлуком о казни прекорачио овлашћење које има по закону. Како је осуђеном другостепеном пресудом изречена казна у границама законом прописане за наведено кривично дело, то Врховни суд налази да се захтевом неосновано побија правноснажна пресуда и по наведеном основу.

Из изнетих разлога, а на основу члана 432. у вези члана 424. ЗКП, одлучено је као у изреци пресуде.

Записничар, Председник већа

судија,

Зоран Поповић, с.р. Милена Инић-Дрецун, с.р.

за Горан Чавлина

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

ан